Met de pandemie, de domesticatie

Contra la Contra

Met de pandemie, de domesticatie

> Het toverwoord "veiligheid" kleeft zowel aan de misdadiger als aan de terrorist en het virus, en de gezondheidscrisis toont aan hoezeer de Staat onze onderwerping bemachtigt in naam van de gezondheid.
>
> — Gilles Dauvé

Engelse vertaling Contra la Contra

In de maatschappij van het Kapitaal worden de discoursen die ons als "waarheden" worden voorgehouden, verwoord door verschillende woordvoerders van de klasse die aan de macht is, van de traditionele massamedia tot de vermeende alternatieve media, samen met de talloze digitale sociale netwerken. Op deze manier benadrukt het informatieve discours dat ons sinds begin 2020 waarschuwt voor de pandemie van Covid-19, dat de informatie van de macht bedoeld is om onbetwistbaar te zijn, in die mate dat het niet alleen consensus opwekt onder de organismen van de bourgeoisie, maar dat het zelfs wordt versterkt via de publieke opinie op sociale netwerken en tot in de vermeende dissidente media.

De vraag is niet of de ziekte zeer besmettelijk is of dat er al dan niet beschermende en verzorgende maatregelen moeten worden genomen. Het is duidelijk dat we te maken hebben met een virus dat zich snel verspreidt en bij een minderheid van de besmette mensen de dood tot gevolg heeft. Het probleem is hier dat de hele informatie wordt verdraaid en geïnstrumentaliseerd om elke actie van de

kapitalistische Staat te valideren. Van het met geweld opsluiten van een bevolking, tot het doden van mensen die de pech hadden buiten te zijn tijdens de avondklok, tot het rechtvaardigen van het feit dat individuen zich moeten afzonderen van hun familieleden of in afzondering moeten gaan zonder iets te eten; want hier, zoals op veel plaatsen op de planeet geldt dat iedereen "verantwoordelijkheid neemt voor zijn of haar eigen leven".

Sinds het virus zich over de hele wereld verspreidt, hebben de nieuwsmedia niets anders gedaan dan ons te bestoken met berichten over duizenden doden, over ziekenhuizen die uit hun voegen barsten van de patiënten, waarbij zij zich verdiepen in dermate tegenstrijdige veronderstellingen dat zij tot op de dag van vandaag alleen maar verbijstering veroorzaken, naast een hoeveelheid onwaarschijnlijke, verwarrende en partijdige informatie afkomstig van de "deskundigen". Dit alles met een duidelijk doel om ons te verontrusten, zodat we accepteren dat we opgesloten blijven. Zonder deze klotesituatie ook maar in vraag te stellen. Ongeacht het feit dat ze in naam van de "volksgezondheid" onze geestelijke gezondheid kapot hebben gemaakt, en het ons hooguit steeds moeilijker hebben gemaakt om van dag tot dag te overleven.

De heilige "waarheid"

Wanneer men ons vroeger ergens in wilde doen geloven, ons het geloof wilde opleggen of ons aan het doel van een meester wilde onderwerpen, had men een bijbel in de ene en een zwaard in de andere hand nodig. Vandaag de dag is er niet zoveel veranderd; men heeft alleen de bijbel ingeruild voor het "wetenschappelijke" argument dat in zwang is, zonder de wapenstok en het geweer te vergeten wanneer dit niet volstaat. Vandaag probeert de verstokte

positivistische visie die zich richt op het nieuwe "wetenschappelijke" geloof ons te doen geloven dat er buiten haar waarheden (die tijdelijk en vergankelijk zijn) geen andere waarheid bestaat, en dat elke andere soort interpretatie of analyse die niet gecertificeerd is door de instellingen of niet gevalideerd is in de wetenschappelijke "papers", geen waarde heeft en onmiddellijk terzijde moet worden geschoven.

Moet het wetenschappelijk denken (of liever dat wat gevalideerd en gestempeld is door bourgeois instellingen) de basis vormen voor het besturen, controleren en beheersen van ons leven, alsof wij de subjecten zijn van een experiment, zomaar muisjes waarop sociale discipline, controle en allerlei projecten van overheersing moeten worden uitgevoerd?

Waarom zouden we dan geloven dat de gezondheidsdoelstellingen van het kapitaal nu neutraal zijn, als ze gebaseerd zijn op een burgerlijke opvatting van wat hygiëne, medische verzorging en de gezondheid van het menselijk lichaam zijn? Sinds wanneer zijn de WHO, het instituut van de wetenschap, de ziekenhuizen en de farmaceutische industrie de bondgenoten van de mensheid?

In die zin moeten we begrijpen dat de huidige situatie een voortzetting is van wat begon bij de oorsprong van het Kapitaal: de mens scheiden van zijn eigen lichaam en van zijn collectieve wezen, hem eerst bestaansmiddelen ontzeggen en hem vervolgens de controle over zichzelf ontzeggen; dat wil zeggen instellingen in het leven roepen om zijn lichamelijke en geestelijke gezondheid te domesticeren, om in ons de afhankelijkheid van de machtsorganen te ontwikkelen, alsof we kalveren zijn die de fokker nodig hebben om ons te grazen te nemen. Onder de dictatuur van het Kapitaal behoort ons lichaam ons niet toe.

Gezegend zij de sociale controle

Het beste voorbeeld van het beheer van de coronavirus crisis is het beheer dat ontwikkeld is in verschillende landen van het Oosten, vooral in China, waar de ziekte gebruikt wordt als een excuus om vrij spel te geven aan het repressie- en bewakingsapparaat dat in dat land al jaren geperfectioneerd wordt; eerst om de ontwikkeling van de ziekte te verbergen en vervolgens om haar "in te dammen", waarbij de nadruk wordt gelegd op de hele bevolking die als misdadigers behandeld moet worden, onderworpen aan extreme quarantaine, uitgaansverboden en strenge controles, zoals in science fiction films.

Alsof dat nog niet rampzalig genoeg was, is het ergste dat de publieke opinie in de wereld niet lang heeft gewacht om dergelijke maatregelen toe te juichen en als voorbeeld te stellen voor de beheersing van de pandemie. Die hersenloze cheerleaders verbergen in feite de politieke arrestaties, moorden en het masseren van cijfers door dat land, naast het verhullen van informatie en het witwassen van geld door de repressieve instellingen.

Hoewel deze opsluitingsmaatregelen door de westerse democratieën als enigszins "extreem" werden beschouwd, belette dit niet dat zij in verschillende landen van de wereld werden toegepast, waarbij het dubbele discours van goede en slechte agenten tot ontwikkeling kwam: "wij treden niet zo repressief op als in China, dus heb geluk en blijf thuis... of wij beboeten u of zetten u gevangen" (of, ten overvloede, brengen u om).

Het "mea culpa" van het wereldproletariaat

Anderzijds is de gemakkelijkste formule om de crisis in te dammen (en dat is al vele malen bewezen) het proletariaat

de schuld in de schoenen te schuiven, hetzij door te zeggen dat de omvang van deze crisis te wijten is aan zijn gebrek aan bereidheid om thuis te blijven en de normaliteit te respecteren in tijden van pandemie, hetzij omdat het niet voorzichtig, verantwoordelijk en burgerlijk genoeg is om niet 24 uur per dag een mondmasker te dragen.

Uiteindelijk is de reactionaire bangmakerij op sociale netwerken veranderd in het beschuldigen en met de vinger wijzen naar de buurman die zijn huis verlaat of feestjes organiseert, naar de persoon die geen doek over zijn mond draagt, of naar degenen die zich op markten verdringen om voorraden in te slaan. Alsof deze zaken de kern van het probleem zouden zijn, terwijl men buiten beschouwing laat dat de verantwoordelijkheid voor deze situatie en de manier waarop mensen gedwongen worden met elkaar om te gaan, te wijten is aan de structurering van het Kapitaal, en niet afhangt van de keuze van een individu of een sociale groep.

Nu moet het duidelijk zijn dat ondanks de idealisering van de opsluiting en het idiote geloof dat gezondheidsmaatregelen de toverformules zijn die ons leven zullen redden, de realiteit van het verkeer van goederen en kapitalistische verhoudingen het onmogelijk maken om veilig te zijn voor welk virus of welke ziekte dan ook. Hoewel de besmetting door een virus geen uitzonderlijke gebeurtenis is, maar het gevolg van de ontwikkeling van het organische leven op aarde, mogen we bovendien niet uitsluiten dat het ontstaan van ziekteverwekkers en hun verspreiding nauw verbonden zijn met de produktiewijze. De verwoesting van het land, gevoegd bij de voortdurende verslechtering van de levensomstandigheden van de proletariërs, plus de dynamiek van de kapitaalcirculatie vormen de voedingsbodem van de ziekten die zich nu al enkele eeuwen over de wereld verspreiden.

Bovendien moet worden opgemerkt dat zelfs als het "onze wens" was om geïsoleerd thuis te blijven, het proletariaat geen gegarandeerd leven heeft; het is gedwongen zichzelf als koopwaar te verkopen, en als zodanig in de openbare ruimte te circuleren. Het is verplicht produkten te consumeren op de plaatsen waar deze tegen de laagste kosten worden verkocht, zelfs als deze ruimten overvol zijn; het is verplicht reizen te maken met het openbaar vervoer, omdat het geen andere keus heeft; en het ergste van alles is dat niemand in staat is het isolement op een gezonde manier te doorstaan en dat de oefeningen en activiteiten die erop gericht zijn de fysieke en sociale activiteit van de bevolking te vervangen door virtuele alternatieven vroeg of laat op een totale mislukking uitlopen.

De onlogische logica van het Kapitaal

Tot nu toe hebben alle analyses over de pandemie alleen maar de nadruk gelegd op cijfers, sterfgevallen, overheidsbeleid, controlemaatregelen en paniekzaaierij de hele dag door. Op geen enkel moment in de afgelopen maanden is er een krachtig geluid te horen geweest over de relatie tussen deze gezondheidscrisis en de politieke en sociale structuur binnen de economie van het Kapitaal. En het is duidelijk dat dit nooit zal gebeuren. In deze kwestie, zoals in zoveel andere, zullen de propagandisten van de bourgeois orde hun handen in onschuld wassen en zeggen dat "de fout niet bij het systeem ligt, maar bij de mensen".

Maar hoe heeft het kapitalisme op deze ramp gereageerd, afgezien van de veredelde maatregelen van sociale controle, afgezien van quarantaines, mondmaskers en handgel? Welnu, helaas is er niets noemenswaardigs gedaan, en als men denkt dat wanhopige (en tegelijkertijd zo langverwachte) maatregelen zoals een vaccin de oplossing

voor dit probleem zijn, dan zijn we er zeker van dat nog veel meer mensen zullen sterven in afwachting van hun vaccin, en dat dit in feite niet eens de terugkeer naar de "normaliteit" zal garanderen, noch ook maar iets zal doen om de toch al verneukte bestaansvoorwaarden van het merendeel van de wereldbevolking te verbeteren.

Op het gebied van de economie (van het kapitaal) zou men denken dat het een catastrofaal jaar is geweest voor de markt, de industrie en de financiën. Zo drukken het journaille en andere oplichters het uit. Uit de huidige cijfers blijkt echter dat de produktie van grondstoffen een historische stijging heeft gekend; de werktijden zijn verlengd voor de arbeiders in de industrie, maar ook voor de werknemers in de telecommunicatie, de farmaceutische industrie en andere sectoren. Dit lijkt op het eerste gezicht in tegenspraak te zijn met de intenties van de regeringen om "thuis te blijven", terwijl het voor de werknemers in het algemeen juist het tegenovergestelde is.

De stijging van de winsten is het beste geweest wat het kapitaal de laatste tijd is overkomen, in tegenstelling tot wat de "logica" zou zeggen; in deze pandemie zijn degenen die failliet zijn gegaan niet de grote bedrijfsconglomeraten, maar alleen de proletariërs die van dag tot dag leven en de kleine kooplieden die vertrouwen hadden in de grillige god van het zakendoen.

Het zou echter reductionistisch zijn om te zeggen dat alle produktie- en dienstensectoren een opleving hebben doorgemaakt; in deze crisis zoals in zovele andere zijn er sectoren getroffen, zoals warenhuizen, bars, sportaccomodaties en winkels die afhankelijk zijn van directe dienstverlening aan de klanten. Maar zoals we heel goed weten, staan in de kapitalistische economie, terwijl

sommigen instorten, anderen machtig overeind op het wereldtoneel.

Het is ook duidelijk dat deze gebeurtenissen tekenen zijn van een nieuwe economische reset of herstructurering. Iets wat we kunnen zien als we de perioden van crisis en neergang van de kapitalistische economie aan het eind van de negentiende en het begin van de twintigste eeuw als uitgangspunt nemen. Daarmee wordt bevestigd dat alleen de dynamiek van de oorlog om de productiekrachten te breken en te vervangen door andere, de herconfiguratie van de produktie en de valorisatie van de waren mogelijk heeft gemaakt, terwijl het lijk van de wereldeconomie nieuw leven werd ingeblazen.

Antagonisme en zwakheden van het proletariaat

Iets merkwaardigs dat zich de laatste tien jaar heeft ontwikkeld is de media-invloed van groepen christenfundamentalisten, conservatieven en neonazi's die hun pseudo-kritische samenzweringsretoriek hebben verveelvoudigd. Ze wekken de indruk dat deze belachelijke minderheden de "oppositie" vormen tegen de gevestigde orde.

Wij weten heel goed dat deze discoursen vol zitten met verwrongen fantasieën waarin schurken als Bilderberg, Soros en Rockefeller het opnemen tegen hun witte ridders als Trump, de witte christenen, en zelfs de Russische regering! Afgezien van hun waanideeën, moeten we begrijpen dat deze groepen en hun propaganda vooral een andere manier zijn om verwarring te zaaien onder onze klasse.

Hun vermeende kritische betoog is slechts gemakzuchtig; hun kritiek op de "nieuwe wereldorde" beperkt zich slechts

tot het aanwijzen van de bourgeois van de "liberale vleugel", waarbij ze de conservatieve en retrograde bourgeois laten zitten alsof ze heilig zijn. Het spreekt vanzelf dat deze onderdanen protagonisten zijn van historisch negationisme in de pandemie, en zij zijn nog verder gegaan door te doen alsof zij de rol speelden van "rebelse" burgers voor de vrijheid. Ja, voor de vrijheid om hun bedrijven en hun vrijetijdscentra te heropenen, om terug te keren naar hun vroegere normaliteit.

En zoals verwacht kwam het antwoord op dit soort conservatieve reacties van de burgerij, even conservatief, maar vastgelopen in de afhankelijkheid van het officiële discours. Dit heeft een buitengewone rol gespeeld in de reikwijdte van de mogelijkheden om deze situatie te boven te komen; want als je de confrontatie aangaat met het dominante discours en de rede wordt je bestempeld als niets anders dan een "samenzweringstheoreticus", om je te laten zinken in het moeras van het officiële discours en de maatregelen van repressie, de onbeweeglijkheid van de proletarische strijd en de aanvaarding van de bestaande omstandigheden van ellende te valideren.

Het is vermeldenswaard dat zelfs veel kameraden die zich tegenstanders, anarchisten en critici van het Kapitaal noemen, ten prooi zijn gevallen aan een begin van mediaterrorisme dat, begin dit jaar, het virus en de pandemie voorstelde als "monsters die vijanden van de mensheid zijn", waardoor de sfeer van angst, onzekerheid en terreur psychologisch werd doordrongen en versterkt. Ironisch genoeg werden het discours en de acties van de staat, na jaren van tegen de staat gerichte prediking, nu gesteund door de oproep om "thuis te blijven" en de gelederen te sluiten om de door de WHO gedicteerde gezondheidsmaatregelen te gehoorzamen.

In deze situatie is het niet de bedoeling om mee te doen aan een grof spel om te zien wie het meest ultracentraal of het meest "radicaal" is ten aanzien van het probleem. Het gaat erom te begrijpen dat een theorie (in dit geval een radicale theorie tegen de Staat en het Kapitaal) die men laat vallen bij het eerste obstakel dat de werkelijkheid in de weg legt, volstrekt nutteloos is.

Wij weten dat de snelheid waarmee het huidige proces vordert ongekend is sinds tientallen jaren, waardoor het onmogelijk is om het op korte termijn te assimileren en te begrijpen. Maar onze perceptie kan nooit gebaseerd zijn op de rede of de logica van onze klassenvijand. Op dit punt, waar de tegenstrijdigheden en drogredenen van het Kapitaal en zijn pandemie beter zichtbaar zijn, is er geen enkele rechtvaardiging meer voor een terugtrekking en een consensus van de door het Kapitaal opgelegde gezondheidsdictatuur.

Over de proletarische strijd in tijden van opsluiting

Zoals reeds gezegd heeft de situatie van de pandemie een verslechtering van de levensomstandigheden van het proletariaat betekend, enerzijds zijn er sectoren die gedwongen zijn hun dag van uitbuiting te verlengen, anderzijds zijn veel proletariërs in de werkloosheid terechtgekomen.

Ook het werken op afstand en de virtuele school hebben het feit versterkt dat slechts weinigen de mogelijkheid hebben om zich aan te passen aan de abrupte veranderingen die in het kader van deze produktiewijze worden doorgevoerd. Maar zelfs degenen die over de nodige middelen beschikken om aan de doelstellingen van telewerken of Zoom-onderwijs te voldoen, zijn niet gespaard gebleven voor de lichamelijke en geestelijke aftakeling die daarop volgde. Het is niet zo

dat wij werk en onderwijs van de "oude normaliteit" zouden willen opeisen, maar wij leggen de nadruk op de verhoging van de ultieme ethiek van zelfopoffering.

Maar in tegenstelling tot wat men zou kunnen denken, heeft dit er ook toe geleid dat proletarische groepen, met de quarantaine daarbovenop, de straat op zijn gegaan en zich tegen de ordehandhavers hebben gekeerd, niet omdat "het leven weer normaal is", maar vanwege de honger en het kloteleven waaraan zij ons sinds lang voor de pandemie hebben onderworpen. De ziekte heeft de rellen verhevigd als reactie op de moorden van de politie op straat of vanwege de onrechtmatige controles die zelfs het bedelen om een paar munten om te overleven verhinderen, en die racisme en structurele vrouwenhaat aanwakkeren. Of er nu een pandemie is of niet, ons leven is duidelijk getekend door het geweld van een moorddadige en onmenselijke orde.

In deze zeer gespannen context, waarin onze klasse in opstand komt tegen haar gebruikelijke vijanden, zelfs met alle maatregelen van "vrijwillige" onderwerping, betekent het feit te verkondigen "thuis te blijven" bij te dragen aan de versterking van deze amorfe en tegenstrijdige ramp die door de heersende klasse wordt beheerd, omdat het zelfs verder gaat dan in te stemmen met de militaire macht en de sociale controle die door de Staat wordt uitgeoefend. Het betekent het aanvaarden van alle domheid en onwetendheid waaraan wij worden onderworpen, waardoor wij een bende informanten en paranoïde burgers worden die reinheid en zuiverheid verdedigen, waarbij iedereen die bekend of onbekend is als vijand dient omdat hij of zij een mogelijk besmettingsdrager is... kortom, hun pandemie waarschuwt ons dat "iedereen de vijand is". Het motto "thuisblijven" betekent de verantwoordelijkheid ontkennen van de enige en echte schuldige die het Kapitaal is en de Staat die daarmee gepaard gaat. Het gaat in feite om de

versterking van de atomisering en het isolement, een "ieder voor zich" van de individualiteit, zodat we door de opsluiting passief en afwachtend blijven, doodsbang en machteloos in ons lichaam en in onze geest.

Het is belangrijk en noodzakelijk om juist nu te breken met de dominante rede, om de strijd in gemeenschap, die door dit proces ondermijnd is, vooruit te helpen en opnieuw op te bouwen. Het kapitaal zal niet vanzelf afvallen. En zich terugtrekken in tijden van grote nood is synoniem met accepteren dat er geen andere hoop is dan wat onze vijanden ons willen geven. En afgezien van de loze discussies over hoe we deze ellende optimaal zouden kunnen benutten, weigeren wij van onze kant de vermeende alternatieven te accepteren en geven we er de voorkeur aan hierop te reageren door de woede-uitbarstingen te steunen waar ze zich voordoen, door de autonome klassencoalitie aan te moedigen, door te strijden zonder concessies te doen. Door erop te wijzen dat we in het perspectief moeten blijven van een sociale wereldrevolutie om voor eens en voor altijd een einde te maken aan deze kunstmatige schande.

Nederlandse vertaling: mdt via de Engelse vertaling op www.autistici.org/tridnivalka/
Oorspronkelijke titel: *La pandémie, c’est la domestication*